

Sygn. akt VIII Pz 42/16

POSTANOWIENIE

Dnia 25 sierpnia 2016r.

Sąd Okręgowy Wydział VIII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Grażyna Łazowska (spraw.)

SSO Mariola Szmajduch

SSO Teresa Kalinka

po rozpoznaniu w dniu 25 sierpnia 2016r. w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa A. F.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w K.

o zadośćuczynienie

na skutek zażalenia pozwanej na postanowienia zawarte w punktach 3 i 4 wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze z dnia 14 kwietnia 2016r. sygn. akt IV P 268/15

postanawia

1. zmienić częściowo zaskarżone postanowienie:

a) zawarte w punkcie 3 wyroku w ten sposób, że odstąpić od obciążania powoda kosztami zastępstwa procesowego pozwanej,

b) zawarte w punkcie 4 wyroku, w ten sposób, że nakazać pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Zabrze kwotę 236,45 zł (dwieście trzydzieści sześć złotych czterdzieści pięć groszy) tytułem kosztów sądowych,

2. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie,

3. odstąpić od obciążania powoda kosztami postępowania zażaleniowego.

(-) SSO Teresa Kalinka (-) SSO Grażyna Łazowska (spraw.) (-) SSO Mariola Szmajduch

Sędzia Przewodniczący Sędzia

UZASADNIENIE

Powód domagał się od pozwanej zadośćuczynienia w wysokości 13 200zł., a pozwana wniosła o oddalenie powództwa. Obydwie strony były reprezentowane przez profesjonalnych pełnomocników. Wyrokiem z dnia 14.04.2016r. Sąd Rejonowy w Zabrze zasądził na rzecz powoda kwotę 3000zł. tytułem zadośćuczynienia i oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

W punkcie 3 wyroku zasądzone od pozwanej na rzecz powoda kwotę 300zł. tytułem kosztów zastępstwa procesowego, a w punkcie 4 nakazano od niej pobrać na rzecz Skarbu Państwa kwotę 530,50 zł. tytułem kosztów sądowych.

Uzasadniając rozstrzygnięcie o kosztach, Sąd Rejonowy powołał się art. 100 zdanie 2 kpc oraz § 6 pkt. 3 w związku z § 12 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. o opłatach za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu nadto art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28.07.2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Pozwana wniosła zażalenie na postanowienia zawarte w punktach 3 i 4 wyroku, domagając się ich zmiany poprzez:

1. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kwoty 927,36zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,
2. nakazanie pobrania od powoda na rzecz Skarbu Państwa kwoty 530zł. tytułem kosztów sądowych,
3. zasądzenie od powoda kosztów postępowania zażaleniowego.

Pozwana zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, tj.

- art. 98 kpc i art. 100 zdanie 1 kpc poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda i Skarbu Państwa całości kosztów zastępstwa procesowego, mimo że powód utrzymał się w swoim żądaniu tylko w 22,72%,

-art. 100 zdanie 2 kpc, poprzez jego zastosowanie pomimo tego, że przepis ten nie ma zastosowania w sprawach, w których sąd orzeka o zadośćuczynieniu na podstawie art. 445 § 1 kc.

Powód wniósł o oddalenie zażalenia i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego. Wskazał nadto, że obciążenie go kosztami procesu w kwocie 1457,86zł. spowodowałoby, iż realna kwota zadośćuczynienia wyniosłaby około 1500zł. i przestałaby pełnić funkcję kompensacyjną.

Zażalenie pozwanej częściowo zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 100 kpc w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznacznej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu.

Sąd Okręgowy nie podziela stanowiska pozwanej, że w sprawach o zadośćuczynienie z art. 445§ 1 kpc nie ma zastosowania zdanie drugie przytoczonego przepisu. Sąd Apelacyjny w Białymstoku w uzasadnieniu powoływanego wyroku z dnia 12.09.2013r. (I ACa 363/13) wskazał, że „ z uwagi na to, że na podstawie art. 445 § 1 k.c., sąd orzeka o odpowiedniej kwocie również według swojej oceny (przepisy prawa materialnego cywilnego nie określają bowiem ściśle kryterium określenia wysokości żądania), zastosowanie art. 100 zd. 2 k.p.c. nie jest w tych wypadkach wykluczone”.

Zdaniem Sądu Okręgowego, właśnie ta cecha roszczenia o zadośćuczynienia czyli że w każdym przypadku tylko od uznania/oceny sądu orzekającego zależy czy i w jakim zakresie żądanie zostanie uwzględnione wprost wskazuje na możliwość stosowania w tych sprawach art. 100 zd. 2 kpc. Jak to wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 10.03.1972r., II CZ 6/72, lex 7072 „ W razie częściowego uwzględnienia żądania sąd może włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów procesu według swej oceny w rozumieniu art. 100 k.p.c. zawsze wtedy, gdy przepisy prawa cywilnego nie zawierają ścisłego kryterium do określenia wysokości żądania”.

Nie oznacza to jednak, że w każdej sprawie o zadośćuczynienie, obowiązkiem sądu jest przyznanie kosztów postępowania stronie powodowej, w przypadku częściowego uwzględnienia żądania.

Przewidziana prawem stawka minimalna dla adwokata/ radcy prawnego w rozpoznawanej sprawie to 1200zł. /§ 6 pkt 5 w zw. z § 11 ust. 1 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz.1349 z późn. zm.)/ § 6 pkt. 5, §12 ust.1 pkt.5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. (Dz.U. Nr 163, poz.1348 z późn.zm.).

Sąd Rejonowy nie wyjaśnił motywów, jakimi kierował się zasądzając na rzecz powoda 300zł. tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Z powołanych w uzasadnieniu przepisów można wnioskować, że na rzecz powoda zasądzono koszty obliczone od wartości uwzględnionego roszczenia czyli 3000zł. - 6 pkt. 3, §12 ust.1 pkt.5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.... Takie rozstrzygnięcie jednak pozostaje w sprzeczności z treścią powołanego art. 100 zd.2 kpc, bowiem przy jego zastosowaniu strona pozwana zostałaby obciążona całością poniesionych kosztów zastępstwa procesowego czyli kwotą 1200zł.

Z uwagi na częściowe uwzględnienie roszczenia powoda rozważenia wymaga zatem zastosowanie w sprawie zasady stosunkowego rozdziału kosztów, o której mowa w art. 100 zd. 1 kpc. Zasada ta polega rozłożeniu kosztów pomiędzy stronami, odpowiednio do wysokości, w jakiej zostały poniesione, oraz stosownie do wyniku postępowania. Podstawę obliczeń przy podziale kosztów stanowi suma należności obu stron, ustalona na podstawie zasad wskazanych w art. 98 § 2 i 3 oraz art. 99 i dzielona proporcjonalnie do stosunku, w jakim strony utrzymały się ze swoimi roszczeniami lub obroną. Otrzymane w rezultacie kwoty stanowią udziały stron w całości kosztów. Jeżeli poniesione przez stronę koszty przewyższają obciążający ją udział - zasądzeniu na jej rzecz podlega różnica (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 31.01.1991 r., II CZ 255/90, OSP 1991/11/279; wyrok Sądu Najwyższego z 21.02.2002 r., I PKN 932/00, OSNP 2004/4/63).

W rozpoznawanej sprawie powód domagał się od pozwanej kwoty 13200zł. i utrzymał się w swoim żądaniu w 22,72%, czyli co do zasady winien pokryć koszty procesu w 77,28%. Suma kosztów zastępstwa procesowego obydwu stron to kwota 2400zł., a zatem część obciążająca powoda – 77,28% to kwota 1854,72zł. Powód poniósł już koszty w wysokości 1200zł., a zatem do zwrotu pozostaje 654,72zł.

Sąd Okręgowy mając na uwadze, że żądania powoda zostały uwzględnione tylko w niewielkim zakresie nie znalazł podstaw do obciążania pozwanej kosztami zastępstwa procesowego powoda. Jednakże z uwagi na charakter roszczenia (subiektywne poczucie krzywdy i niesporna odpowiedzialność pozwanej za chorobę zawodową powoda) oraz wysokość zasądnionego zadośćuczynienia – uzależnioną od oceny sądu - zdaniem Sądu II instancji w sprawie zachodzi przypadek określony w art. 102 kpc pozwalający na odstąpienie od obciążania powoda kosztami zastępstwa procesowego pozwanej. Należy podzielić stanowisko strony powodowej, że obciążenie go kosztami zastępstwa procesowego pozwanej, skutkowałoby tym, że realna kwota zadośćuczynienia przestałaby pełnić funkcję kompensacyjną.

W konsekwencji, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżone postanowienie zawarte w punkcie 3 wyroku z dnia 14.04.2016r. w ten sposób, że odstąpił od obciążania powoda kosztami zastępstwa procesowego pozwanej i oddalił zażalenie pozwanej na to postanowienie w pozostałym zakresie.

Co do punktu 4 zaskarżonego wyroku, to stwierdzić należy, że powód w niniejszej sprawie jest zwolniony z obowiązku uiszczenia opłaty sądowej - art. 35 ustawy z 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. 2005, Nr 167, poz. 1398 z późn.zm). Zgodnie z art. 113 ust. 1 ww. ustawy - kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. „Sąd w orzeczeniu kończącym w instancji sprawę z zakresu prawa pracy, w której wartość przedmiotu sporu nie przewyższa kwoty 50.000 zł: obciąży pozwanego pracodawcę na zasadach określonych w art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca

2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.) kosztami sądowymi, których nie miał obowiązku uiścić pracownik wnoszący powództwo lub odwołanie do sądu (art. 96 ust. 1 pkt 4 tej ustawy.” (uchwała Sądu Najwyższego z 5.03.2007r., I PZP 1/07, OSNP 2007/19-20/269). Na mocy powołanych przepisów Sąd Rejonowy prawidłowo nakazał pobrać od pozwanej opłatę sądową w wysokości 150zł. (5% od zasądzonej kwoty). Sąd Okręgowy wskazuje w tym miejscu na brak jakichkolwiek podstaw prawnych do obciążania powoda kosztami opłaty sądowej, a zatem w tym zakresie zażalenie pozwanej jest bezpodstawne.

Jeśli chodzi o wydatki tj. koszt opinii biegłego, to zgodnie z art. 97 ustawy o kosztach sądowych – „w toku postępowania w sprawach z zakresu prawa pracy o roszczenia pracownika wydatki obciążające pracownika ponosi tymczasowo Skarb Państwa. Sąd pracy w orzeczeniu kończącym postępowanie w instancji rozstrzyga o tych wydatkach, stosując odpowiednio przepisy art. 113, z tym że obciążenie pracownika tymi wydatkami może nastąpić w wypadkach szczególnie uzasadnionych.”

Zdaniem Sądu Okręgowego, w rozpoznawanej sprawie nie wystąpiła sytuacja nakazująca obciążenia powoda kosztami opinii biegłego. Powód mając świadomość stwierdzonej choroby zawodowej, mógł być subiektywnie przekonany, że odczuwane dolegliwości są jej skutkiem. Dopiero opinia biegłego specjalisty, wydana w oparciu o obiektywne wyniki badań oraz wiedzę medyczną wykazała, że nie są one spowodowane chorobą zawodową. A zatem w tym zakresie zażalenie pozwanej nie zasługuje na uwzględnienie.

Natomiast w ocenie Sądu II instancji, zasadnym jest obciążenie pozwanej – jako strony częściowo przegrywającej proces – kosztami opinii biegłego, proporcjonalnie do wyniku sprawy - 22,72% - czyli kwotą 86, 45zł. Z tych przyczyn, Sąd Okręgowy częściowo zmienił punkt 4 skarżonego wyroku, nakazując pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 236,45zł. tytułem kosztów sądowych, a w pozostałym zakresie zażalenie oddalił.

Sąd Okręgowy na zasadzie art. 102 kpc z przyczyn wyżej podanych odstąpił od obciążania powoda kosztami procesu w postępowaniu zażaleniowym.

W tym stanie rzeczy, w oparciu o przytoczone przepisy prawa i art. 397 § 2 kpc w zw. z art. 385 i 386 kpc Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

(-) SSO Teresa Kalinka (-) SSO Grażyna Łazowska (spraw.) (-) SSO Mariola Szmajduch

Sędzia Przewodniczący Sędzia